

Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum
9700 Szombathely, Kisfaludy Sándor utca 9.
Tel.: (+36) 94 500 720, 313 736
Fax: (+36) 94 509 682
E-mail: igazgatosag@savariamuseum.hu

A Savaria Múzeum új állandó kiállításának megújítása III. ütem

Savaria, Szent Márton városa (Változó kultúrák a változó tájban)

A 2014-ben lebontott régi *Tájak-Korok-Települések* címet viselő állandó Természettudományi és Régészeti Kiállítás dr. Bándi Gábor igazgatósága alatt, 1982-ben készült el. Az akkor igen modern szemléletűnek számító kiállítás koncepciója mára megérett arra, hogy felfrissítsük, legújabb információkkal kiegészítsük és azt a nagyközönség elé tárjuk.

A 2013-ban benyújtott sikeres pályázat eredményeképpen jelenleg újul meg a kiállítás őskori része. A jelen pályázat pedig lehetővé tenné a kiállítási koncepció folytatását, melynek során lehetőség nyílna a következő ütem – a római kori rész – megépítésére.

Szombathely életében még ma is jelentős szerepet tölt be a római kori örökség. Mint ahogy egykor Szombathely a „Nyugat Királynője”, úgy a római korban Savaria Pannonia tartomány egyik legjelentősebb városa volt. A Kr. u. 1. század közepén Claudius császár által alapított római település egyből városként jött létre a Borostyánkő-út mentén. A precíz mérnöki tervezés eredményeként felépült, falakkal övezett város kőburkolatú utcákkal, fejlett közműhálózattal rendelkezett. A mediterrán hangulatot árasztó árkádos utcák emeletes házakat, fürdőket, templomokat és középületeket fogtak közre.

A város a jelentőségét a római uralom teljes időszakában megőrizte: itt volt a tartományi és császárkultusz székhelye, valamint volt közigazgatási központ is, ahol több császár is megfordult. A település évszázadokon átívelő hírnevét azonban mégsem az egykori dicsőséges császárok tették emlékezetessé, hanem egykori szülőtte, a halála után szentként tisztelt Márton. Ő előbb katonaként szolgált, majd a galliai Tours-ban választották püspökké. Példamutató, a remeteséghez vonzó élete, csodatettei és a rendalapító Szent Benedeket megelőző, kolostori közösségeket szervező tevékenysége folytán méltán vált Európa legismertebb szentjévé. Noha nem volt vértanú, sírja mégis a középkori zarándokok egyik legfontosabb célpontjává vált, ahová sok koronás fő is ellátogatott. Köpenyét a német-római császárok hadilobogóként vitték magukkal hadjárataikba. Az ő tiszteletére szentelték a legtöbb templomot.

A kiállítás a Savaria Múzeum emeleti középső termében kerülne megvalósításra, amely a lépcsőház felé a régi ajtó kinyitásával közvetlenül is megközelíthető lenne. (Hiszen Szombathely város történelme valójában ezzel a korszakkal kezdődik!)

A kiállítás koncepciója egy savariai városrészlet rekonstrukciója köré épülne fel. A terem adottságainak megfelelően itt egy épülettel határolt T-alakú savariai útkereszteződés jelenne meg. A helyiségbe való belépés egy díszes városkapun keresztül történne, amely egyben jelzi a város egykori rangját. Előtte az az egyedülálló mérföldkő kapna helyet, amely Rómától méri Savaria távolságát. A kora római utcaképben megjelenének a római város

jellegzetességei, mint vízvezeték, kút, különféle technikával készült épületek, kívül és belül. A késő római időszak lakáskultúrája Szent Márton igazi szülőháza enteriőrjeként jelenne meg. A mai Szent Márton-templomban látható „Hic natus est...” felirat által megörökített híres esemény ugyanis valójában a város belterületének egyik lakóépületében történt meg.

Az északi (park felőli) falon egy üzletsor épülne meg, ahol a római ipar és mindennapi élet jellegzetes termékeit és kellékeit állítanánk ki. Itt is helyet kapna a kiállításban kiemelt helyen szereplő Szent Márton-kor: a keresztény kultuszépületek felszerelését gyártó műhely formájában.

Amennyiben ez a tervezett kiállításrész megépülne, teljessé tudná tenni az iseumi vallástörténeti, a romkert a közigazgatási, a látogatóközpontban lévő ókeresztény kiállítások körét.

